

Lesplan – Verdraagzaamheid (2 lessen)

Het doel van deze les is om met leerlingen aan de slag te gaan rond verdraagzaamheid. Hoe verdraagzaam zijn zij? Hoe reageren zij in lastige situaties? We spelen hierbij vaak in op hun eigen leven en reiken hen alternatieve methodes aan om zich weerbaar te maken. Hierbij doen we onder andere beroep op de principes van geweldloze communicatie.

We gaan in deze les ook aan de slag met cultuur en diversiteit. Verdraagzaamheid verschilt in andere delen van de wereld. Hoe verdraagzaam zijn ze in andere landen? Waar knappen zij op af?

Dit lespakket is uitgewerkt voor de eerste graad. Alle materialen kunnen aangepast worden naargelang de doelgroep.

Lesdoelstellingen

- Kennis:
 - o De leerlingen kunnen in eigen woorden uitleggen wat (on)verdraagzaamheid inhoudt.
 - o De leerlingen beseffen dat verdraagzaamheid vasthangt aan een cultuur.
 - o De leerlingen kunnen hun reactie bij conflicten uitdrukken in eigen woorden.
 - o De leerlingen beseffen dat conflicten voorkomen vaak beter helpt dan conflicten genezen.
- Vaardigheden:
 - o De leerlingen kunnen op een correcte manier hun mening verantwoorden over een actueel voorval.
 - o De leerlingen kunnen een ik-boodschap toepassen in een lastige situatie.
- Attitudes:
 - o De leerlingen zijn bereid om hun ongenoegen te uiten.
 - o De leerlingen kunnen respect opbrengen voor problemen uit de actualiteit.

Materialen

- Werkblad
- PowerPoint
- Post-its

Activiteit 1: Fotoanalyse (5')

- De leerkracht toont een foto van ruziënde mensen op het bord. Hiermee kan je de les inleiden.
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Wat zien jullie op de foto?
 - Waarover zouden zij bijvoorbeeld ruzie maken?
 - ...

Activiteit 2: Keuzeoefening + Klasgesprek (15')

- Volgend op de vorige activiteit, vraag je de leerlingen of zij al eens in een conflictsituatie hebben gezeten.
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Waarover ging je conflict?
 - Hoe reageerde je? Waarom?
 - Hoe is het afgelopen?
 - ...

- Iedereen heeft ergernissen. Wat zijn die van de leerlingen? Laat de leerlingen op hun werkblad een keuze maken tussen de ergernissen. Waar storen zij zich aan (zie werkblad).
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Waarom stoor jij je hieraan?
 - Heeft het nut?
 - Doe jij dit soms ook? Is het dan hypocriet om er lastig over te worden?
 - Hoe ga jij hiermee om?
 - ...

Activiteit 3: Rollenspel (15')

- Aansluitend op de vorige activiteit → Kleine gebaren die in onze cultuur doodnormaal zijn, kunnen in andere culturen ook conflicten uitlokken.
- De leerkracht duidt twee leerlingen aan om naar voren te komen. Zij krijgen de opdracht om een aantal gebaren uit te beelden.
 - o Wijzen naar iemand
 - o 'Kom eens' gebaar → Denigrerend in bv. de Filipijnen. Daar doen ze dit naar honden.
 - o Kind aaien op het hoofdje. → In sommige landen (bv. Thailand) is het hoogste deel van het lichaam heilig en moet je ervan afblijven.
 - o Hand geven met links of met rechts? → Links wordt meestal de poep mee afgeveegd en is wordt dus als onbeleefd beschouwd.

Activiteit 4: So What? (15')

- De leerkracht toont een foto uit 'So What?' waarin het woord homo wordt gebruikt als scheldwoord (zie bronvermelding).
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Wat vinden jullie hiervan?
 - Gebeurt dit hier op school?
 - Zeg jij er iets van?
 - Doe je dit zelf ook? Meen je dit dan?
 - Waarom gebruikt men dit als scheldwoord?

Activiteit 5: OLG rond actualiteit (20')

- De leraar kan aansluiten op de vorige werkvorm met een gebeurtenis uit de actualiteit. Er kan gesproken worden over het artikel rond de vermoorde man uit Beveren.
- Andere gebeurtenissen uit de actualiteit die je kan koppelen, is het symbolische gedicht dat werd voorgedragen op de eedaflegging van huidig Amerikaans president Joe Biden. Het gedicht werd voorgedragen door Amanda Gorman, een zwarte vrouw.
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Kennen jullie haar?
 - Weten jullie wat ze doet?
 - Waarom zou zij gekozen zijn om het gedicht voor te dragen?
 - Waarover ging het gedicht?

Activiteit 6: Is er sprake van ... ? (15')

- De leraar geeft een aantal voorbeeldsituaties. Wanneer spreken we volgens de leerlingen van discriminatie en wanneer niet? Waarom?
 - o Bv. Ferat wordt geweigerd in een discotheek omdat hij Turks is.
 - o Bv. Ferat wordt geweigerd in een discotheek omdat hij nog geen 18 jaar is.
 - o Bv. Sarah wordt niet aangenomen in een groot bedrijf omdat ze een vrouw is.
 - o Bv. Sarah wordt niet aangenomen in een groot bedrijf omdat een ander persoon beter blijkt.

Activiteit 7: OLG + Oefening geweldloze communicatie (15')

- De leerlingen krijgen een casus (zie werkblad). Hoe zouden zij normaal reageren in deze situatie?
- De leerkracht legt kort het principe uit van geweldloze communicatie. Hij/Zij kan hierbij een voorbeeld geven uit de klaspraktijk: 'Ga zitten!' vs. 'Ik merk dat je vaak recht staat...'
- Laat de leerlingen aan de hand van het invulschema zelf een geweldloze boodschap schrijven op de casus.

Activiteit 8: Bericht naar de wereld (10')

- De leerlingen schrijven op een post-it een korte boodschap naar de wereld. Vinden zij dat er meer verdraagzaamheid moet zijn in de wereld? Op welk vlak? ...

Activiteit 9: Hoe tolerant ben jij? (5')

- De leerkracht laat de leerlingen zichzelf beoordelen op een schaal van 1-10. 10 Zijnde heel verdraagzaam.
 - o Voorbeeldvragen die je kan stellen:
 - Waarom geef je dit cijfer?
 - Indien laag cijfer: Kan je dit niet leren?
 - Indien hoog cijfer: Kan ik aannemen dat jij dan nooit in conflicten of discussies kan terechtkomen?